

Nota de premsa

L'aFFaC denuncia un gir cap a l'educació privada a Catalunya i demana mesures urgents al nou govern

- El sistema educatiu català afronta nivells crítics de pobresa i desigualtat entre l'alumnat
- El pes de l'educació pública retrocedeix en quasi totes les etapes educatives
- L'educació inclusiva encara és una assignatura pendent després de tres anys sense desplegar el Decret d'Educació Inclusiva
- La federació subratlla la urgència de restablir la confiança en l'educació pública catalana després dels mals resultats PISA

Dimarts, 15 d'octubre, de 2024

Les Associacions Federades de Famílies d'Alumnes de Catalunya (aFFaC) han presentat en roda de premsa l'[Anàlisi d'inici del curs escolar 2024/25 a Catalunya](#)¹ sobre els aspectes clau que influeixen en el sistema educatiu català. La federació ha destacat **sis prioritats que cal abordar amb urgència per tal de revertir** la situació de desigualtat i pobresa en l'educació catalana en relació amb la resta de l'Estat espanyol i la Unió Europea i el retrocés de la xarxa pública.

En línia amb aquestes prioritats, l'entitat ha presentat les **campanyes i projectes** que impulsarà durant l'any acadèmic 2024/25, amb l'objectiu d'oferir recursos a la comunitat educativa per promoure una **educació pública de qualitat, inclusiva, participativa, intercultural, feminista i mediambientalment sostenible**; i també dinamitzar **processos d'investigació** interns i en col·laboració amb centres de recerca externs per analitzar l'estat de l'educació pública i generar transformacions que en millorin la qualitat.

Finalment, la federació ha anunciat els pròxims esdeveniments importants del curs, entre els quals destaquen la **Tarda d'Inkludo**, el 28 de novembre; el **7è Curs Anual**, els dies 21, 22, 23, 28 i 29 de gener; els **Premis aFFaC**, que s'entregaran el 22 de febrer; la **Festa de la Pública**, que celebrarà la seva 3a edició el 29 de març; i l'**Assemblea General Ordinària**, el 17 de maig.

¹ D'ara endavant, anomenat en aquest comunicat *Anàlisi*.

Les xifres més preocupants per a l'aFFaC

- La pobresa i la desigualtat entre l'alumnat, un problema de base a Catalunya

Els indicadors de pobresa i desigualtat mostren una situació desfavorable tant a l'Estat espanyol com a Catalunya. Segons l'IDESCAT, l'any 2023, la taxa **ARPE de menors de 18 anys en risc de pobresa o exclusió social a Catalunya era del 32,5%**. Aquest resultat està 7 punts per sobre de la mitjana de la UE, que se situa al 24,8%, segons Eurostat. Per altra banda, **l'índex de Gini a Catalunya se situa en un 30,2%**, segons l'IDESCAT, superior a la mitjana europea. Aquest índex mesura la desigualtat material entre la població (*veure apartat 1.3. Anàlisi*). Així doncs, aquests nivells de pobresa i desigualtat a Catalunya impacten directament en l'aprenentatge i afavoreixen la segregació i l'abandonament escolar prematur.

Precisament, Catalunya és un dels territoris amb la taxa més elevada d'abandonament escolar prematur de la UE. Segons l'IDESCAT, el 2023, aquesta taxa va arribar al 14,8%, superior a la mitjana espanyola (13,7%) i europea (9,5%). Cal destacar, a més, la diferència de gènere en l'abandonament escolar. L'any 2023, a Catalunya, la taxa d'abandonament entre els nois va ser del 17,1%, mentre que entre les noies va ser del 12,3%. És a dir, els nois deixen els estudis en una proporció més alta que les noies (*veure apartat 1.4. Anàlisi*).

A partir d'aquestes dades preocupants, la federació ha identificat 6 prioritats que el nou govern ha d'abordar amb urgència. En primer lloc, ha d'**apostar pel sistema educatiu públic**, augmentant les places i reduint progressivament les places privades concertades. En segon lloc, ha de **garantir la gratuïtat de l'educació pública** i revisar la política del val escolar. En tercer lloc, cal que asseguri la **gratuïtat dels menjadors escolars** i avançar en l'educació més enllà del temps lectiu. En quart lloc, cal que asseguri un **sistema educatiu realment inclusiu**. En cinquè lloc, cal que protegeixi els **drets digitals de l'alumnat i del professorat** construint centres educatius digitalment sobirans. Finalment, és necessari **recuperar la confiança en el sistema educatiu públic** i el prestigi del professorat.

Garantir la gratuïtat de l'educació pública

- Escassa inversió en l'educació

La despesa pública en educació a Catalunya es manté per sota de la mitjana tant europea com de l'Estat espanyol. Segons la Llei d'Educació de Catalunya (LEC), la Generalitat hauria d'haver incrementat, entre els anys 2009 i 2017, la inversió en educació fins arribar al 6% del seu producte interior brut (PIB), prenent com a referència els països europeus que excel·leixen en educació. No obstant això, d'acord amb les dades disponibles, l'any 2021 Catalunya destinava

només un 4,21% del seu PIB a educació, xifra que va baixar al 3,96% el 2022. Per tant, **fa 7 anys** que el Govern incompleix la LEC (*veure apartat 1.1. Anàlisi*).

- **El cobrament de quotes i l'absurd del val escolar**

Segons les dades de l'Organització de Consumidors i Usuaris (OCU), el curs escolar 2024/25 costarà **uns 2.708 euros de mitjana per fill/a**, xifra que converteix Catalunya en la tercera comunitat autònoma més cara per darrere de València i Madrid. Comptant només el cost del material escolar, es calcula que aquest **suposarà uns 450 euros de mitjana per alumne**. Així, cada curs escolar representa un **pas enrere** que ens allunya cada cop més de la gratuïtat de l'educació pública.

En aquest context, l'aFFaC recorda que l'educació pública ha de ser gratuïta i universal per salvaguardar el dret fonamental a l'educació, tal i com estableix la normativa internacional, espanyola i catalana. Per tant, els centres educatius públics no haurien de **cobrar la quota de material escolar ni qualsevol altra en el marc del sistema educatiu públic**, malgrat que s'hagi institucionalitzat i pràcticament el 96% dels centres educatius públics la reclamin, segons un estudi realitzat per l'entitat l'any 2019. El cobrament d'aquesta quota és, en realitat, il·legal.

En aquest sentit, l'aFFaC lamenta que es donés continuïtat un any més a una mesura insuficient i sense sentit com és el val escolar, el qual **no serveix realment per alleugerir la pressió econòmica que suposa l'inici del curs** per a moltes famílies. Per contra, **lluny de reduir les desigualtats econòmiques, el val escolar les accentua**, ja que es distribueix tant a les escoles públiques com a les privades i privades concertades sense considerar ni la renda familiar ni les diferències en les quotes de material que paguen les famílies.

A més, segons un informe publicat per la Sindicatura de Comptes de Catalunya, els bescanvis del val escolar es **van concentrar en pocs establiments comercial** (6 empreses van concentrar el 47,84% de l'import bescanviat). Això demostra que el funcionament d'aquesta mesura afavoreix que es converteixi en un xec de consum que **beneficia més les grans superfícies comercials que les famílies**. Tampoc no va ser d'ajuda el fet que aquest curs les famílies poguessin cedir voluntàriament el val als centres educatius per a fer una compra conjunta de material escolar, ja que això va suposar una important gestió burocràtica traslladada als centres.

En una entrevista a Els Matins de TV3, la consellera Niubó va afirmar que “es prioritzaran aquelles famílies més vulnerables” tot buscant “el consens polític amb altres forces polítiques”. L'aFFaC demana al nou govern que es replantegi aquesta iniciativa i destini la partida milionària **directament als centres educatius públics perquè aquests eliminin les seves quotes**, ja que la quota de material no hauria de ser obligatòria en cap cas dins del sistema educatiu públic.

Tenint en compte aquesta situació, és evident que bona part de l'alumnat a Catalunya arrossega unes **desigualtats de base** que requereixen urgentment desenvolupar o millorar polítiques educatives i socials que garanteixin la gratuïtat real del sistema educatiu públic català. Mesures com el val escolar continuen estant molt lluny de ser efectives a l'hora de reduir els indicadors de pobresa i desigualtat.

Apostar pel sistema educatiu públic en totes les etapes educatives

- **La sisena hora, una solució desencaminada**

Arran dels resultats PISA, una de les mesures de l'acord d'investidura del PSC amb els Comuns per tal d'equiparar progressivament la jornada que realitzen els centres educatius concertats privats i els públics és la **recuperació de la sisena hora**. De moment, [la nova Consellera ha ajornat la implementació d'aquesta proposta](#).

Segons l'evidència internacional, la càrrega lectiva per si sola no es tradueix necessàriament en millors resultats, sinó problemes més estructurals que deriven de la **coexistència dues ofertes tan dispars** dins el mateix sistema públic — jornada continuada als centres públics i jornada partida als centres privats concertats —, que **fomenta desigualtats entre les xarxes**, potenciant la segregació escolar i l'augment de la desigualtat entre l'alumnat. Per tant, és imprescindible que mesures com aquesta **vagin acompanyades d'una avaluació rigorosa** per a identificar què funciona, què no, i si realment són eficients, cosa que no ha passat en el cas de la sisena hora.

Finalment, l'aFFaC considera que aquesta mesura es podria recuperar si, un cop feta aquesta valoració, es demostrés que té un impacte positiu en l'aprenentatge dels infants. Això sí, caldria veure on i com es podria col·locar, i si per exemple es podria aprofitar com una **oportunitat per avançar en l'educació més enllà del temps lectiu o en la universalització del menjador escolar**, entre altres. No obstant això, si s'arribés a la conclusió que no es així, caldria **eliminar-la de la xarxa privada concertada**, ja que no tindria sentit continuar finançant una hora més a la xarxa privada concertada amb diner públic.

- **Els barracons, un problema d'infraestructura cronificat**

L'ús de barracons a les escoles i instituts catalans és una clara mostra de l'**abandonament polític** que hi ha davant la necessitat de millorar les instal·lacions educatives públiques. Aquests mòduls prefabricats, que inicialment es van plantejar com una solució temporal per fer front a la manca d'espais, han esdevingut una **realitat permanent en molts centres educatius**.

Tot i que aquests mòduls estan equipats per cobrir les necessitats bàsiques, **en cap cas les seves condicions proporcionen un entorn adequat**. Els barracons acostumen a tenir una pitjor aïllament tèrmic i acústic, menys espai i menys comoditats. Aquesta situació també alimenta la **percepció de desigualtat entre diferents centres educatius**.

El Departament d'Educació ha anunciat diversos plans per eliminar progressivament els barracons, prioritzant la construcció de noves escoles o l'ampliació d'aquelles que ja existeixen. Tanmateix, la manca de recursos econòmics i la burocràcia sovint retarden l'execució d'aquestes obres, fet que prolonga l'ús dels mòduls prefabricats més temps del que s'havia previst inicialment. L'aFFaC considera l'ús de barracons un **reflex de les dificultats per garantir infraestructures educatives de qualitat** per a tots l'alumnat del sistema públic català.

- **Escola Bressol: més centres públics i més infants a la pública**

Tot i que l'accés a la primera etapa de l'educació infantil **encara no és ni universal ni gratuït**, sí que compta amb un sistema de tarifació social segons el territori local. No obstant això, alguns municipis aposten per escoles bressol públiques de gestió privada. Aquest fet suposa que **no sempre es pugui garantir la qualitat del servei** perquè es prioritzen els interessos econòmics, generant desigualtats dins el mateix sistema públic. És important, doncs, que els municipis recuperin la gestió pública d'aquests centres.

Malgrat això, cal destacar que la gratuïtat de l'I2 ha anat acompanyada d'un **augment del nombre de centres de naturalesa pública** que ofereixen educació infantil de 1r cicle. En qüestió de 4 cursos (del 2019/20 al 2023/24), s'ha passat de 678 centres de titularitat privada a 598 en tot el territori català. Paral·lelament, **l'oferta d'escoles bressol públiques a Catalunya ha crescut de 954 durant el curs 2019/20 a 1.024 durant el curs 2023/24**. Aquest creixement ha sigut especialment important en el darrer curs (*veure apartat 3.3. Anàlisi*).

A més, l'aFFaC ha pogut detectar una **preferència ascendent de les famílies per matricular als seus fills i filles al sector públic**. D'acord amb les dades del curs 2023/24 (últimes dades disponibles), mentre que la matriculació a centres del sector privat suposa un 29,9% sobre el total, la matriculació a centres del sector públic és del 70,1% (*veure apartat 3.4. Anàlisi*). Tanmateix, hi ha municipis on manquen places per fer front a les necessitats de les famílies

- **I3: dèficit de places públiques en el 83% de les comarques catalanes**

A partir de les dades analitzades, l'aFFaC ha constatat una **tendència descendent del nombre de places oferides que redueix el pes de la xarxa pública** en favor de la privada concertada.

Per aquest curs 2024/25, s'han ofert 60.893 places per l3, amb 40.893 a la pública i 20.001 a la privada concertada. Això suposa una **reducció del 3% i del 0,5%, respectivament**.

Tenint en compte que la població de 3 anys és de 58.395 infants aquest curs i que la taxa de matriculació és del 95,5%, 56.921 alumnes necessiten una plaça a la pública. Per tant, **no s'estan planificant suficients places públiques** per a tots els infants empadronats a Catalunya.

Si es considera la ràtio màxima legal (20 alumnes per grup a la xarxa pública i fins a 25 a la privada concertada), aquest curs 2024/25, **l'escola pública presenta un dèficit de 187 grups** per cobrir les necessitats d'escolarització a l3. En canvi, **la privada concertada té una sobreoferta de 747 grups**. Tenint en compte que el 83% de les comarques catalanes presenten dèficit de places públiques oferides sobre el total d'empadronats, podem concloure que, un curs més, es continuen afavorint les dinàmiques de segregació en aquesta etapa educativa (*veure apartat 2.1. Anàlisi*).

- **1r d'ESO: reducció de places públiques per sobre les necessitats**

Al curs 2021/22, es van registrar 56.291 alumnes de 6è de primària a la xarxa pública, però al curs següent es van matricular 55.626 a 1r d'ESO, deixant fora almenys 665 alumnes. En el curs 2023/24, aquesta xifra augmenta fins a 914 alumnes. És a dir, **el sistema públic no és capaç de donar continuïtat a 1r d'ESO** a tot l'alumnat que té en el sistema públic a 6è de primària.

De fet, la xarxa privada concertada va absorbir més de 2.930 alumnes provinents de la pública el curs 2022/23 i 3.010 el curs 2023/24. Pel que fa a aquest curs 2024/25, es necessitarien 52.229 places públiques. Però, amb una ràtio de 28,2 alumnes per aula, caldrien 2.003 grups per a 1r d'ESO a la pública, i el Departament només n'ha ofert 1.947, generant **un dèficit de 56 grups**.

Tot i la sobreoferta de 33 grups a la privada concertada, encara faltarien 23 grups per cobrir (*veure apartat 2.3. Anàlisi*). El Departament, doncs, **planifica menys places de les necessàries**.

- **Formació Professional: creixement alarmant de les matrícules privades**

L'aFFaC fa temps que mostra la seva preocupació sobre la **tendència cap a la privatització de la Formació Professional (FP)** a Catalunya i la mala gestió en la preinscripció i matrícula als cicles formatius públics, tot i tractar-se d'un sector educatiu estratègic per al futur del teixit productiu català, reduir l'abandonament escolar prematur i millorar els preocupants indicadors de pobresa i desigualtat que actualment té Catalunya.

D'acord amb les dades analitzades, en el transcurs de 10 anys (del curs 2012/13 al 2022/23), **les matrícules en el sector privat a l'FP han crescut molt més que en el sector públic**, tant en la

modalitat presencial com a distància. En el cas de l'FP de grau mitjà, la matrícula a la privada ha crescut més del doble que a la pública. Especialment alarmant és la situació que pateix l'FP de grau superior, on la matrícula a la privada s'ha quadruplicat mentre que a la pública gairebé no augmentat. De fet, durant aquests 10, anys el pes de cada xarxa en el conjunt del sistema s'ha invertit, passant a ser l'FP privada qui concentra la majoria d'alumnat matriculat en aquest nivell d'estudis (*veure apartat 4.2. Anàlisi*).

L'aFFaC considera aquestes dades molt preocupants, ja que és a l'FP de grau superior on es concentra la majoria de l'alumnat que opta per estudis professionalitzadors i, a més, perquè és aquest nivell d'estudis el que garanteix llocs de treball amb alt valor afegit.

D'altra banda, és important subratllar **el gran protagonisme que ha guanyat la modalitat a distància en els darrers anys**, tant en el grau mitjà com en el superior. La tendència d'aquesta modalitat no només ha anat creixent en els últims 10 anys sinó que, en el curs 2022/23, gairebé el 50% de l'alumnat d'FP de grau superior estava matriculat a distància, segons les últimes dades disponibles (*veure apartat 4.3. Anàlisi*).

Per l'aFFaC, el gran creixement de matrícules a distància a la privada és conseqüència de la manca d'oferta pública presencial, que provoca que aquell alumnat que no pot afrontar el cost d'estudiar una FP presencial a la privada hagi d'optar per la modalitat a distància, tot i que es vegi compromesa la qualitat dels estudis, així com les sortides professionals.

En definitiva, a partir de l'anàlisi de dades, la federació ha comprovat que **el sistema públic no s'ha fet carrer del creixement global de l'FP**, tant pel que fa a la formació presencial com a distància. Per l'aFFaC, la privatització de l'FP és un dels punts clau que cal que el nou govern reverteixi dins la política pública educativa, amb una **mirada estratègica a llarg termini**. No es poden tornar a repetir episodis com ara que 30.000 alumnes a principi de setembre no tinguessin plaça assignada a l'FP pública.

Davant del preocupant panorama actual del sistema educatiu català, l'aFFaC insisteix en la necessitat que el Departament d'Educació **planifiqui els recursos d'acord amb les necessitats reals d'escolarització**. Garantir una oferta suficient de places públiques de qualitat per a tots els infants i adolescents de Catalunya hauria de ser una prioritat per al nou govern, deixant enrere la **preferència per l'educació privada concertada** que han mostrat els governs que l'han precedit. No es tracta només d'incrementar el nombre de places públiques disponibles mitjançant una reducció progressiva de les places privades, sinó també d'assegurar que els centres públics disposin de més espais, més professorat i més professionals especialitzats en atenció educativa.

En aquest sentit, l'aFFaC renovarà un any més la ja tradicional **campanya Matricula a la Pública**, que tindrà com a acte de final de campanya la **Festa de la Pública** el 29 de Març, un esdeveniment per a celebrar – i reivindicar – l'educació pública.

Assegurar un menjador escolar universal i gratuït

- **El menjador escolar, cada any més car i allunyat de les famílies**

L'aFFaC adverteix sobre l'encariment progressiu del menjador escolar, que **per tercer any acadèmic consecutiu ha vist incrementat el seu preu màxim**. Concretament, en només cinc anys, el preu màxim d'usuari fix i esporàdic del menjador s'ha encarit un 17% -passant dels 6,80 € als 7,98 € per a les usuàries esporàdiques i dels 6,20 € als 7,25 € per a les usuàries fixes- (veure apartat 6.1. Anàlisi).

Catalunya és la Comunitat Autònoma amb el cost del menjador més elevat. Per fer front a aquestes despesa, els ajuts per al servei de menjador no són suficients. Malgrat que el curs passat hi va haver més alumnes a Catalunya que disposaven de beca – el gener de 2024 s'havien concedit 108.870 ajuts del 100% i 73.180 del 70%, segons la [nota de premsa publicada per la Generalitat de Catalunya](#) –, la federació ha constatat **que les ajudes només les aconsegueixen la meitat dels infants potencialment en risc de pobresa**. A més, l'actual sistema de beques és una política assistencialista, que etiqueta als infants en situació de vulnerabilitat dins de les escoles i no posa en valor el potencial educatiu del menjador escolar.

[Segons el Departament d'Educació](#), l'augment del preu del menjador escolar per al curs 2024/25 es deu a l'increment salarial del 3,5% del conveni del lleure i a la inflació, especialment en aliments i begudes no alcohòliques, que han pujat un 7%. Malgrat això, **no s'ha aplicat cap mesura per protegir les famílies**, mentre que el benefici industrial i el marge comercial de les empreses es mantenen gairebé intactes (veure apartat 6.1. Anàlisi).

A secundària, a banda dels preus elevats del menjador, hi ha un problema afegit: **la implantació de la jornada continuada a l'ESO** ha reduït el servei de menjador en els instituts públics de Catalunya. Aquest canvi ha deixat desprotegit l'alumnat vulnerabilitzat, que sovint no té recursos per garantir un àpat diari de qualitat. Així, **un percentatge important dels estudiants d'ESO amb jornada intensiva dina sol/a**.

Malgrat el canvi de govern, el Departament d'Educació encara no ha presentat propostes concretes per avançar cap a un model de menjador escolar universal i gratuït en totes les etapes educatives obligatòries. Des de fa temps, l'aFFaC insisteix en la importància de **reconèixer l'espai de migdia com una part fonamental del dret a l'educació** i proposa un canvi cap a un

model de gestió pública que involucri les AFA i les famílies. Només un model d'aquest tipus prioritzarà realment el benestar de l'alumnat i garantirà una alimentació saludable i de qualitat, per sobre dels interessos econòmics. De moment, però, el menjador escolar encara està lluny de la universalització.

Garantir un sistema educatiu públic inclusiu

- Tres anys sense complir en el desplegament del Decret d'inclusiva

A l'educació infantil de 1r cicle, durant el curs 2023/24, el 0,3% dels alumnes als centres privats concertats eren NESE, mentre que als centres públics aquest percentatge va pujar a l'1,6%. En la següent etapa educativa, l3, el 25,28% dels alumnes de la privada eren NESE, mentre que a la pública eren el 28,1%. Una altra dada que tenim és que, per al curs 2024/25, a 1r d'ESO s'ofereixen 17.941 places NESE; el 84% (15.147 places) a l'educació pública i només el 16% (2.794 places) a la privada concertada (*veure apartats 3.6., 2.2. i 2.4. Anàlisi*).

Aquestes dades analitzades per l'aFFaC revelen que **són els centres públics els que suporten un major percentatge d'alumnat amb NESE** en comparació a la privada concertada. Això fa palès el paper crucial que té el sistema públic en l'atenció d'aquest alumnat i com el Pacte contra la Segregació no està servint per aconseguir l'objectiu que s'havia proposat, tot i l'increment de recursos econòmics que es destinen a la xarxa privada concertada.

Malauradament, el curs 2024/25 suposa **l'inici d'un altre any acadèmic sense una educació pública inclusiva**. Aquest mes d'octubre es compleixen 3 anys sense el desplegament del Decret d'Educació Inclusiva, que, basat en els principis d'inclusió, normalització i atenció personalitzada, havia de permetre que l'alumnat amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE) pogués ser atès adequadament i exercir el seu dret a l'educació en igualtat de condicions amb la resta dels seus companys i companyes. La no aplicació d'aquest decret deixa **més de 200.000 alumnes amb NESE a Catalunya sense un accés equitatiu a l'educació**.

Per tal de denunciar aquesta situació, l'aFFaC donarà un nou impuls a la campanya **#JoTambéHiVullAnar**, que ja compta amb més de 1.300 adhesions. Una de les novetats d'aquest any és el llançament d'[Inkludo, un joc de taula educatiu sobre inclusió](#). Dissenyat per a infants i adolescents a partir de 8 anys, aquest joc estratègic convida als jugadors i jugadores a reflexionar sobre la necessitat d'un sistema educatiu inclusiu.

- **L'impacte del Pacte Contra la Segregació Escolar sobre l'alumnat amb NESE**

Cal que el nou govern **revisi el Pacte Contra la Segregació Escolar**, ja que la seva aplicació sovint resulta en pràctiques que perjudiquen el dret de l'alumnat amb NESE a accedir a una educació pública en condicions d'equitat. La primera actuació derivada del pacte és la implementació del **Decret d'Admissió d'Alumnes**, que estableix la distribució equilibrada de l'alumnat amb NESE com l'eix principal per garantir la cohesió social. Això sovint s'ha traduït en una **derivació sistemàtica d'aquest tipus d'alumnat a centres educatius privats concertats**, privant-los de l'oportunitat d'accedir a una plaça pública tot i ser la seva opció i dret.

Per l'aFFaC, es tracta d'una mesura **educativament discriminatòria** cap a l'alumnat amb NESE perquè se segueix un sistema d'assignació diferent, en què no hi ha llista d'espera ni coneixement de la disponibilitat de places. És a dir, s'acaben realitzant assignacions d'ofici a centres no sol·licitats, obligant algunes famílies a escolaritzar els seus fills i filles en centres privats concertats. Així, el repartiment d'alumnat amb NESE se sobreposa a altres criteris, com ara el dret a no separar a germans i germanes de centre educatiu, cosa que no passa en el cas de l'alumnat que no té NESE.

A més, és també **econòmicament injusta** perquè condemna les famílies a una situació en què molt probablement se'ls acabarà reclamant un co-pagament – situació de la qual l'aFFaC té constància que ja se n'ha donat el cas –, comprometent el dret dels seus fills i filles a accedir a una plaça pública i gratuïta. Finalment, és **socialment disruptiva** perquè ignora i fins i tot interromp processos d'inclusió social ja iniciats, oblidant el criteri de proximitat i assignant l'alumnat a un centre educatiu que fins i tot, de vegades, es troba fora de la seva zona educativa.

D'altra banda, la mesura de la **Motxilla Escolar** tampoc s'ha aplicat de manera eficient. Algunes famílies no saben que tenen dret a la Motxilla Escolar i continuen pagant com habitualment. Fins i tot, molts centres educatius no informen adequadament les famílies, en molts casos perquè tampoc han rebut aquesta informació de manera clara per part de la Generalitat.

- **La inclusió de famílies nouvingudes, una assignatura pendent**

A través de l'estudi **"Participació a l'Origen"**, l'aFFaC ha constatat que encara persisteixen **barreres socials i estructurals que dificulten la inclusió de les famílies nouvingudes**, especialment les migrades i racialitzades, dins la comunitat educativa. Entre algunes aquestes

barreres s'inclouen la dificultat lingüística, la manca de comprensió vers les diferències culturals, la discriminació o la falta d'informació sobre el funcionament dels centres educatius.

Aquest estudi, que la federació farà públic a finals d'any, analitza les formes de participació de famílies migrades als centres educatius catalans i les diferències entre els seus països d'origen i Catalunya, per tal de **millorar el suport a les AFA des d'una perspectiva intercultural i antiracista**. L'estudi utilitza metodologies qualitatives que inclouen activament quatre comunitats migrades a la recerca: la marroquina, la romanesa, la pakistanesa i la senegalesa.

L'estudi conclou que és fonamental que el nou govern revisi les estratègies d'inclusió en el sistema educatiu i promogui **la co-creació d'un pla d'acollida antiracista** per a les famílies nouvingudes d'altres països en el sistema educatiu.

En aquesta línia, la federació continuarà fomentant **la interculturalitat a les AFA** mitjançant noves formacions, alhora que [donarà suport al projecte Vincles](#). Aquesta iniciativa, impulsada per Òmnium Cultural amb la col·laboració de l'aFFaC, consisteix en trobades setmanals a través de les AFA entre catalanoparlants i persones nouvingudes que desitgen aprendre i practicar català de manera informal. L'objectiu és **enfortir la comunitat i fomentar la cohesió social** a través de la **promoció de la llengua i la cultura catalanes**.

Protegir els drets digitals de l'alumnat i el professorat

Ja el curs passat, la federació va mostrar la seva preocupació davant la implementació massiva i l'ús indiscriminat de les **plataformes digitals educatives de les grans corporacions tecnològiques**, i l'afectació que aquestes poden tenir sobre els **drets humans de la infància**.

Urgeix que el Departament d'Educació recuperi el control de les dades del seu alumnat a través de la implementació d'una **alternativa pública, sobirana i respectuosa** amb els drets digitals de la comunitat educativa.

En aquest context, l'aFFaC exigeix al nou govern que **assumeixi la responsabilitat de redefinir el Pla Digital**, avaluant el seu impacte i introduint els canvis necessaris per avançar cap una digitalització responsable que vagi més enllà del repartiment de dispositius tecnològics, que permeti educar en una digitalització crítica i prepari al seu alumnat per ser agents de canvi i no simples consumidors de tecnologia controlada per les grans corporacions.

Recuperar la confiança en l'educació pública

- **L'efecte PISA: especulacions, desconfiança vers la pública i baixada de matriculacions**

Sens dubte, els resultats negatius de Catalunya en l'Informe PISA 2022 **han afectat negativament la confiança de les famílies en el sistema educatiu públic**. Quan s'analitzen les diferències dels resultats de PISA segons la titularitat del centre, l'Informe de l'Institut Nacional d'Avaluació Educativa del Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports (2023), indica que l'alumnat dels centres privats obté resultats significativament superiors als dels centres públics en les competències analitzades per PISA.

Tanmateix, **quan es considera la composició socioeconòmica i cultural de l'alumnat, la diferència de resultats disminueix considerablement**. Per exemple, en l'àmbit estatal, la diferència entre centres privats i públics en matemàtiques baixa de 35 a 5 punts, mentre que a Catalunya passa de 37 a 13 punts. No obstant això, les **especulacions sobre les causes** dels mals resultats – com l'augment d'alumnat d'origen estranger, la falta d'exigència o la rotació de professorat –, **sovint sense evidència empírica**, han desprestigiat el sistema públic i haurien portat algunes famílies a optar per **matricular els seus fills i filles a la privada concertada**.

En relació amb aquesta qüestió, recuperar el prestigi social del professorat dels centres públics és una altra de les prioritats de l'aFFaC pel curs vinent. En aquest sentit, una de les accions destacades que impulsa la federació anualment és **el curs anual, un espai formatiu** pensat per a oferir eines i recursos a la comunitat educativa sobre qüestions específiques. Enguany, la 7a edició abordarà una problemàtica encara molt poc tractada: **les formes de violència que poden patir infants i adolescents**. El curs, que es durà a terme els dies 21, 22, 23, 28 i 29 de gener, se centrarà en la identificació, gestió i prevenció d'aquestes violències, tant dins com fora de l'aula.

Les assignatures pendents de la nova conselleria

És evident que hi ha molts reptes damunt la taula, però **des de la voluntat de diàleg**, l'aFFaC confia que la nova conselleria els abordarà. En primer lloc, és urgent **recuperar la confiança en el sistema educatiu públic català**, greument afectada per la manca d'una explicació adequada i contextualitzada dels resultats PISA. També és essencial posar el focus en **revertir la disminució de la inversió en educació pública**, que es troba en retrocés; cada cop hi ha menys places públiques disponibles per als infants i adolescents.

D'altra banda, cal **avançar en la digitalització dels centres educatius**. L'aFFaC defensa que aquesta transformació no hauria de dependre d'empreses privades, sinó que el nou govern hauria d'enfocar els seus esforços en construir centres digitalment sobirans. Els drets de

l'alumnat i del professorat hi estan en joc. Paral·lelament, és necessari **resoldre el problema d'infraestructures de les escoles catalanes** per poder garantir uns espais d'aprenentatge de qualitat.

Finalment, és imprescindible **desplegar el Decret d'Educació Inclusiva**. Milers d'infants i adolescents amb NESE continuen sense poder gaudir plenament del seu dret a una educació en igualtat de condicions amb els seus companys i companyes. No desplegar el decret és privar l'alumnat i la societat en general de tot el potencial i els beneficis transformadors d'una educació pública inclusiva.